

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 13C/351/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814206366
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Monoková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8814206366.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou Mgr. Annou Monokovou v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 01 Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843 p r o t i žalovanej: B. X., C.. XX.XX.XXXX, S. XXX XX H. XXX, o zaplatenie 3281,13 eur s prísl. t a k t

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 2810,43 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne z dlžnej sumy od 01.08.2011 do zaplatenia a iné trovy konania v sume 141,48 eur a trovy právneho zastúpenia v sume 487,40 eur a to všetko v mesačných splátkach po 60 eur, ktoré splátky sú splatné vždy do 30. dňa v mesiaci na adrese žalobcu pod následkami straty výhody splátok počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku žalobu z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa podanou žalobou domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 3281,13 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,5% ročne od 01.08.2011 do zaplatenia a náhrady trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaná uzatvorili spolu dňa 20.04.2010 zmluvu o pôžičke evid. č. 5005318, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanej celkovú sumu pôžičky 6388,62 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mala žalovaná splácať pôžičku v pravidelných 49 mesačných splátkach v sume 130,38 eur. Do dňa spísania žaloby uhradila žalovaná z vyššie uvedenej zmluvy sumu 2435,16 eur. Vzhľadom na to, že žalovaná porušila svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé povinné splátky riadne a včas t j. v súlade so zmluvou a podmienkami k zmluve, žalobca dňa 23.07.2011 listom - vypovedanie zmluvy vyzval žalovanú k okamžitej úhrade všetkých splátok jednorázovo. Do dnešného dňa dlžné splátky neuhradila. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 3281,13 eur. Žalobca si týmto zároveň uplatňuje zákonné úroky z omeškania.

Žalovaná požiadala o možnosť úhrady dlžnej sumy v splátkach.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobným návrhom a jeho prílohami, a to zmluvou o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5005318 zo dňa 17.03.2010 a Všeobecnými obchodnými podmienkami, vypovedaním zmluvy, prehľadom splátok a úhrad k zmluve, výpoveďou žalovanej, prednesom právneho zástupcu žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav:

V priebehu konania podal pôvodný žalobca na tunajší súd návrh na zmenu účastníka na strane žalobcu. Súd uznesením zo dňa 30.10.2014 č.k. 13C/351/2014-22 pripustil, aby do konania namiesto pôvodného žalobcu: Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130, vstúpil ako nový žalobca: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803..

Žalovaná k veci uviedla, že si je vedomá svojho záväzku voči žalobcovi. Toho času je poberateľkou starobného dôchodku v sume 189,40 eur. Žije v spoločnej domácnosti so svojim manželom, ktorý je taktiež poberateľom dôchodku v sume 288,50 eur. V spoločnej domácnosti s nimi žije ešte ich dcéra, ktorá je poberateľkou invalidného dôchodku v sume cca 170 eur. Táto im prispieva na domácnosť nejakou sumou, ale aj sama potrebuje finančné prostriedky na zabezpečenie základných životných potrieb. Z jej dôchodku sú vykonávané zrážky a zo sumy 189 eur dostáva len okolo 40 eur, nakoľko má ešte záväzky voči iným bankám alebo nebankovým spoločnostiam. Zo sumy ktorá im spolu s manželom ostane, potom ešte musia uhrádzať náklady na bývanie podľa dokladu SIPO 206 eur, ktorá suma zahŕňa poplatky za elektrinu, rozhlas, televíziu, plyn a vodu. Vzhľadom na tieto svoje pomery preto navrhuje, aby jej súd povolil splátky okolo 50 eur mesačne, viac nie je v jej možnostiach splatiť, nakoľko v rodine aj ďalší syn má zdravotné problémy, aj tomu pomáhajú a vlastne pre neho brala úver, ktorý teraz spláca.

Právny zástupca žalobcu uviedol, že trvajú na podanej žalobe v celom rozsahu. Čo sa týka navrhovaných splátok tak oni v zásade so splátkami súhlasia, ale nie v navrhovanej výške, nakoľko predmetná suma navrhovaná žalovanou by len na istine predstavovala dobu splácania cca 9 rokov a ešte je tu príslušenstvo a trovy konania. S navrhovanou splátkou po 50 eur nesúhlasia.

Spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s., ako spoločnosť a žalovaná ako klient uzavreli dňa 20.04.2010 zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky č. 5005318, pričom celková výška pôžičky predstavovala sumu 6388,62 eur, ktorú mala žalovaná uhradiť v 49 splátkach, výška mesačnej splátky sumu 130,38 eur a ročná úroková sadzba 23,99%.

Žalovaná prehlásila, že sa pred podpísaním zmluvy oboznámila so Všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, prevzala ich, súhlasí s nimi, nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať.

Klient je navrhovateľom uzatvorenia zmluvy. Návrh na uzatvorenie zmluvy klient doručuje spoločnosti na predpísanom tlačive (čl. 4 bod 4.1 Všeobecných obchodných podmienok).

V zmysle čl. 6 bod 6.1, 6.2 Všeobecných obchodných podmienok klient je povinný riadne a včas splácať poskytnutú pôžičku, a to v pravidelných mesačných splátkach v sume a termínoch určených splátkovým kalendárom, inak v sume a termínoch uvedených v zmluve a/alebo Podmienkach a/alebo Všeobecných obchodných podmienkach. Pokiaľ nie je v splátkovom kalendári alebo zmluve alebo Podmienkach alebo VOP stanovené inak, splátky sú splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci.

V jednotlivých splátkach je zahrnutý dohodnutý anuitný úrok, príslušná časť istiny a poistenie (čl. 6 bod 6.3 Všeobecných obchodných podmienok).

Podľa čl. 12 bod 12.2 Všeobecných obchodných podmienok spoločnosť je oprávnená požadovať od klienta zmluvnú pokutu, ak sa klient dostal do omeškania so splatením ktorejkoľvek jednotlivej splátky. V 30-ty deň po dobe splatnosti je klient povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 10% dlžnej splátky. V tento deň sa zmluvná pokuta stáva splatnou.

Podľa čl. 12 bod 12.3 Všeobecných obchodných podmienok v prípade omeškania s úhradou jednotlivých splátok je klient povinný uhradiť spoločnosti okrem zmluvnej pokuty sankčný úrok vo výške stanovenej nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. Sankčný úrok je splatný na výzvu spoločnosti.

Súčasťou pohľadávky spoločnosti voči klientovi sú aj náklady vynaložené spoločnosťou na zabezpečenie vymáhania pohľadávky (čl. 12 bod. 12.4 Všeobecných obchodných podmienok).

V zmysle čl. 15 bod 15.7, 15.8 Všeobecných obchodných podmienok právne vzťahy, ktoré vznikli na základe zmluvy a zmluvy o zabezpečení sa riadia právnym poriadkom Slovenskej republiky. Zmluva obsahuje zmluvné typy: a) úverová zmluva podľa zákona o spotrebiteľských úveroch a podporne podľa Obchodného zákonníka, a/alebo b) kúpna zmluva podľa Občianskeho zákonníka.

Listom označeným ako vypovedanie zmluvy spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. oznámila žalovanej že vypovedá zmluvu o poskytnutí účelovej pôžičky ku dňu 23.07.2011. Dlžná čiastka ku dňu

vypovedania zmluvy je v celkovej výške 3745,12 eur, pričom istina 3714,81 eur sa ďalej úročí zákonným úrokom z omeškania odo dňa vypovedania až do zaplatenia.

Z prehľadu splátok a úhrad súd zistil, že žalovaná na splátkach celkovo uhradila sumu 2435,16 eur.

Podľa § 25 ods. 1, ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11. júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v odseku 2 neustanovuje inak. Ustanovenia § 10 ods. 2 a 3, § 12, 14, 17 ods. 1 a 2 a § 18 sa od 11. júna 2010 použijú aj na právne vzťahy vzniknuté na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá bola uzavretá pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona na dobu neurčitú a podľa ktorej sa po nadobudnutí účinnosti tohto zákona poskytuje alebo môže poskytovať spotrebiteľský úver.

Podľa § 2 písm. a) zákona NR SR č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

V ustanovení § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka sa uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Z § 39 Občianskeho zákonníka vyplýva, že neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Z ustanovení § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), vyplýva, že dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z..

Podľa § 10c uvedeného nariadenia ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. februárom 2013, výška úrokov z omeškania sa riadi podľa predpisov účinných k 31. januáru 2013 aj za dobu omeškania po 31. januári 2013.

V zmysle § 3 nariadenia v znení účinnom do 31.1.2013 výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Ako vyplýva z § 100 Občianskeho zákonníka právo sa premičí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premičanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premičania dovoľá, nemožno premičané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premičacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

V zmysle § 103 Občianskeho zákonníka ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premičacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premičacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Podľa § 111 Občianskeho zákonníka zmena v osobe veriteľa alebo dlžníka nemá vplyv na plynutie premičacej doby.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah úverových podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovanej prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Súd má za to, že tým, že na daný právny vzťah bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalovanej ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu a žalovaná uzavreli zmluvu o pôžičke, ktorou spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanej pôžičku, ktorá pôžička bola použitá na úhradu v zmluve uvedených pohľadávok a žalovaná sa zaviazala pôžičku splatiť v 49 mesačných splátkach vo výške 130,38 eur.

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Vzhľadom na uvedené je súd povinný aj z úradnej moci prihliadať na oslabenie nároku žalobcu voči spotrebiteľovi z dôvodu jeho premlčania. Ide o procesné ustanovenie, ktoré je súd povinný aplikovať v čase rozhodovania o predmetnom nároku.

Súd má za to, že pri posudzovaní plynutia premlčacej doby v danej právnej veci je potrebné aplikovať a to vzhľadom na dohodu o plnení v splátkach § 103 Občianskeho zákonníka a teda premlčacia doba jednotlivých splátok začala plynúť odo dňa ich zročnosti.

Ako je zrejmé zo zmluvy, konečná splatnosť bola dohodnutá na 49 mesiacov. Začiatok plynutia premlčacej doby je potrebné stanoviť v súlade s ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

Jednotlivé splátky sa premlčujú samostatne od ich zročnosti až do okamihu, keď dlžník nesplní niektorú zo splátok. Nepremičanými splátkami tak sú splátky splatné tri roky späťne od podania žaloby, teda splátky splatné po 16.07.2011, pričom žaloba bola podaná dňa 16.07.2014. Keďže v danom prípade bola splatnosť jednotlivých splátok dohodnutá k 20. dňu v mesiaci, nepremičanými splátkami sú tie, ktoré sú splatné odo dňa 20.07.2011, teda tie, ktorých zaplatenie svojou žalobou uplatňuje žalobca a teda možno uzavrieť, že ani po posúdení oslabenia nároku žalobcu v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. nemožno na premlčanie prihliadať.

Pokiaľ ide o aplikáciu všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka a nie štvorročnej podľa Obchodného zákonníka na daný vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy, súd považuje za potrebné poukázať na to, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú

súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. Dualistický systém záväzkového práva (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy a pod.) v našom právnom poriadku síce dlhodobo funguje, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na premlčanie v spotrebiteľsko-právnej, a teda typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi podnikateľmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre nepodnikateľov výhodnejšia.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka je ustanovením lex specialis s dopadom na všetky spotrebiteľské zmluvy, a teda aj na odložené platby v spotrebiteľských vzťahoch vrátane úverov.

Ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka preto treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce neharmonizuje dualistické právne úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Teda možno uzavrieť, že žalobca uplatňuje nárok na zaplatenie nepremlčaných splátok.

V zmysle zmluvy bola pôžička žalovanej poskytnutá pri ročnej úrokovej sadzbe 23,99%. Prepočtom však súd zistil, že pôžička bola poskytnutá pri skutočnej výške úrokovej sadzby 11,67 % ročne.

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dohovoriť úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len od dohody účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Taktiež u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platia ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého nesmie byť výkon práva a povinnosti vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov v rozpore s dobrými mravmi. Neprimeranou, a teda odporujúcou dobrým mravom, je spravidla taká výška úrokov dojednaná v zmysle ustanovenia § 658 ods. 1 OZ, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru obvyklú v dobe ich dojednania, a to stanovenú najmä s prihliadnutím na najvyššie úrokové sadzby uplatňované bankami pri poskytovaní úverov a pôžičiek.

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Občiansky zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky možno pri peňažnej pôžičke dojednať úroky. Z tejto skutočnosti však nemožno úspešne vyvodzovať, že by výška úrokov závisela len na dohode účastníkov zmluvy o pôžičke a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Rovnako aj u dohody o úrokoch pri peňažnej pôžičke totiž platí ustanovenie § 3 ods. 1 Obč. zák., podľa

ktorého výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 15. decembra 2004, sp. zn. 21 Cdo 1484/2004).

Z internetovej stránky NBS súd preveroval úrokové miery podobného úveru v bankách a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou od 1 do 5 rokov v apríli 2010 činil úrok 12,66 % p.a. a na základe toho má za to, že výška úrokov ako bola prepočtom určená súdom a pri akej bola reálne žalovanej pôžička poskytnutá je primeraná.

Žalobca žiadal zaviazat' žalovanú na zaplatenie sumy 3281,13 eur, ktorá suma predstavuje časť dlžných splátok zahŕňajúcich istinu ako aj časť úroku z pôžičky, pokutu a poplatky označené ako MP3. Ako je zrejmé z prehľadu splátok, z predpísaných splátok v sume 5245,59 eur zahŕňajúcich istinu a úrok žalovaná uhradila sumu 2435,16 eur, preto súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2810,43 eur. Keďže žalovaná sa s plnením svojho peňažného záväzku dostala do omeškania, zaviazal ju súd aj na zaplatenie úroku z omeškania z dlžnej sumy v žalobcom požadovanej výške 9,5% ročne, ktorá výška je v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády a to od 01.08.2011, teda dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty na plnenie v písomnosti -vypovedanie zmluvy, ktorou bola žalovaná vyzvaná na splatenie dlhu.

Keďže ide o spotrebiteľskú zmluvu, výšku úroku súd priznal s poukazom na ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/95 Z.z., pričom ku dňu 29.12.2010 bola základná úroková sadzba európskej centrálnej banky vo výške 1,5 % p.a. a výška úrokov z omeškania tak predstavujú 9,5 % ročne.

V ďalšom si žalobca uplatnil nárok na pokutu v sume 351,50 eur a to v zmysle bodu 12.2 Všeobecných obchodných podmienok. Súd má za to, že ide o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ, keďže takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko spotrebiteľ okrem dohodnutej zmluvnej pokuty, ktorá navyší jeho každú nesplatenú mesačnú splátku o 10%, mal platiť aj úrok z omeškania dojednaný v bode 12.3., čo má za následok neprimerané zaťaženie spotrebiteľa a je jednoznačne v prospech veriteľa. V danom prípade ide teda o kumulovanie sankcií voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Navyše táto zmluvná podmienka sa javí byť ako neurčitá a nejasná, nakoľko z uvedeného dojednania zmluvnej pokuty nevyplýva, ako sa táto uplatní v ďalších mesačných splátkach. Pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 10% mesačne z každej nesplatennej splátky dochádza k neprimeranému a tiež duplicitnému zaťaženiu spotrebiteľa v prospech veriteľa. Neprimeranosť zmluvnej pokuty súd vidí aj v tom, že sadzba 10 % z mesačnej splátky po dobu dlhšiu ako 30 dní je v prepočte na rok až vo výške 120 % (10 % x 12 mesiacov). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 120 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia. K vyššie uvedenému súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011 sp.zn. 3Co 3/2011.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

V predmetnej úverovej zmluve bolo za to isté porušenie právnej povinnosti (omeškание so splátkami) dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta. Nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa.

Súd ďalej poukazuje na to, že v danej právnej veci si žalobca uplatňuje nárok z titulu zmluvnej pokuty ako sa ňou súd zaoberal vyššie, pričom sa jedná o dojednanie, ktoré bolo vyhlásené za neprijateľnú zmluvnú podmienku rozsudkom Okresného súdu Komárno sp. zn. 13C/96/2013 zo dňa 31.05.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6Co/172/2013 zo dňa 30.04.2014.

Súd poukazuje na ustanovenie § 53a ods. Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal

plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Citované ustanovenie § 53a je dôsledkom transpozície smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“), ktorá v čl. 7 ods. 1 ukladá členským štátom zabrániť súvislému používaniu neprijateľných zmluvných podmienok.

Členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov (čl. 7 ods. 1 smernice).

S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov. Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 ods. 1 smernice). Citované ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku, teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/91/2011).

Ustanovenie § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú, takáto zmluvná podmienka je neplatná, jedná sa o absolútnu neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav, naviac zákonom výslovne zakázaný a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom, ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu. Súd je povinný ex offio skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a to aj z takej, ktorú už skôr judikoval. Zákaz ďalšieho používania neprijateľnej podmienky v demokratickej spoločnosti by mal byť samozrejмый a rešpektovaný subjektmi práva, ak existuje zákonná povinnosť zdržať sa protiprávneho konania, je oprávnené očakávať, že dodávateľ bude právnu povinnosť rešpektovať a od spotrebiteľov nebude požadovať plnenie v rozpore s dobrými mravmi, majúce svoj základ v neprijateľnej zmluvnej podmienke.

S ohľadom na vyššie uvedené mal súd za to, že nárok uplatnený žalobcom z titulu zmluvnej pokuty nemožno žalobcovi priznať, nakoľko sa jedná o nárok z absolútne neplatnej neprijateľnej podmienky určenej súdom, preto žalobu v tejto časti spolu s príslušenstvom zamietol.

Poslednou zložkou uplatňovanej sumy bol nárok na zaplatenie položky označenej v prehľade splátok a úhrad ako MP3. Tu súd poukazuje na to, že žalobca nijako nepreukázal, o aké náklady sa jednalo, teda čo predmetná suma predstavuje.

V danom prípade sa jedná o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Navrhovateľ - žalobca je povinný k návrhu pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky (neúspech v spore) stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno (neoznačil potrebné dôkazy alebo uvedenými dôkazmi nebolo jeho tvrdenie dokázané). Na základe uvedeného má potom súd za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti položky MP3, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšky pohľadávky, ktorú si uplatňuje, preto súd v tejto časti žalobu zamietol.

Berúc do úvahy osobné, sociálne a majetkové pomery žalovanej povolil súd v súlade s ust. § 160 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého súd môže určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročností určí, a to aj tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia, zaplatiť žalovanej sumu, na zaplataenie ktorej bola zaviazaná, v mesačných splátkach za podmienok uvedených vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Žalobca mal v konaní úspech v časti, v ktorej súd žalobe vyhovel a teda v časti o zaplataenie 2810,43 eur, čo predstavuje úspech žalobcu 86% a po odpočítaní úspechu žalovanej 14%, v ktorej časti súd žalobu zamietol, mu vznikol nárok na náhradu trov konania v pomere 72%.

Odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 10 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhlášky“) predstavuje sumu 121,17 eur.

Žalobcovi tak vznikol nárok na odmenu za štyri úkony - prevzatie a príprava zastúpenia (AK GALLO s.r.o.), prevzatie a príprava zastúpenia (AK TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o.), písomné podanie na súd, účasť na konaní podľa § 13a ods. 1 písm. a), c), d) cit. vyhl., teda spolu odmena v sume 484,68 eur a na režijný paušál za 4 úkony v zmysle § 16 ods. 3 vyhl. a to za tri úkony v roku 2014 po 8,04 eur a jeden úkon v roku 2015 po 8,39 eur, teda spolu 32,51 eur.

Súd taktiež priznal náhradu za stratu času za 5 začatých polhodín (jedna polhodina 13,98 eur) na ceste Košice - Vranov nad Topľou a späť za účasť zástupcu na pojednávaní dňa 24.02.2015 a to v sume 34,95 eur, keďže právny zástupca žalobcu si z dôvodu účasti aj na ďalšom pojednávaní uplatňoval 1 náhrady zo straty času (1/2 zo sumy 69,90 eur) a cestovné za cestu na pojednávanie na tunajší súd dňa 24.02.2015 motorovým vozidlom - Košice - Vranov nad Topľou a späť pri počte 100 kilometrov, priemernej spotrebe 5 l/100 km a cene pohonných hmôt 1,13 eur /l a základnej náhrade 0,183 eur vo výške 11,98 eur, keďže právny zástupca žalobcu si z dôvodu účasti aj na ďalšom pojednávaní uplatňoval 1 náhrady cestovného (1/2 zo sumy 23,95 eur). Právny zástupca je platcom DPH priznal mu súd aj DPH v sume 112,82 eur podľa § 18 ods. 3 cit. vyhl. zo sumy 564,12 eur (odmena + režijný paušál + náhrada za stratu času + cestovné), teda spolu trovy právneho zastúpenia v sume 676,94 eur.

Žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov konania v pomere 72%, preto súd zaviazal žalovanú na zaplataenie iných trov konania pozostávajúcich z poplatku z návrhu na začatie konania, pričom žalobca uhradil poplatok v sume 196,50 eur a preto mu vznikol nárok na náhradu trov v sume 141,48 eur (72% zo sumy 196,50 eur) a trov právneho zastúpenia v sume 487,40 eur (72% zo sumy 676,94 eur).

Vzhľadom na vyššie uvedené súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu